

Makta rår

MÅNEDENS KOMMENTAR

AV KETIL SKOGEN
SOSIOLOG OG FORSKER

FRA UTLANDET kan vi stadig lese om trakassering av folk som protesterer mot miljødelegasjoner, og som tør å utfordre myndigheter og sterke økonomiske interesser. I Brasil har miljøaktivister blitt skutt fordi de forsvarer regnskogen. Flere som protesterte mot rasering av halve Kaukasus før Sotsji-OL, ble tiltalt for terrorisme. En dansk professor som var kritisk til vindkraft fikk nylig sparken under ytterst uklare omstendigheter, kan vi lese i seriøse danske aviser.

Sånn er det jo ikke her? Nei, det er ikke så ille som i Russland og Brasil. Om Danmark er et mer autoritært samfunn enn Norge er tvilsomt – hendelsen med den oppsagte professoren er ubehagelig nær oss. Og heller ikke i Russland og Brasil er det dagligdags at miljøaktivister blir skutt. Også der er det vanligste mer hverdagslig mobbing, men det får mange til å holde kjeft.

I NORGE har ingen blitt skutt. Ikke mange har blitt arrestert heller. Derimot siver det stadig ut historier om utfrysing og mistenkeliggjøring av folk som har vært plagsomme for dem som vil bygge ut det ene eller det andre. Enten det er multinasjonale gruveselskap som vil åpne enorme dagbrudd – for eksempel for å utvinne noe så idiotisk som gull – eller grunneiere som vil bygge ut ei elv. Lokale idealister har ofte lite å stille opp med.

Å forhindre naturødeleggelse er en stor jobb, en jobb som mange ikke føler seg kompetente til. Det kan også være en personlig belastning å stå opp mot mektige konstellasjoner av næringsinteresser og politikere, slik en ofte må.

Ofte foregår dette maktpillet – som maktpill flest – på måter som kan være vanskelig å avdekke. Men av og til dukker det opp noe som får slike hendelser fram i lyset, og her et eksempel. Det gjelder Forsvaret, en viktig aktør i forvaltningen av norsk utmark.

I NÆRHETEN av et stort militært anlegg på Østlandet ville en mann starte med aktiviteter som kan vise tradisjonell skogsdrift og hvordan utmarka ble drevet i tidligere tider. Han hadde gjort avtale om å kjøpe en passende skogteig, som lå i nærheten av Forsvarets område. I Norge må man ha konsesjon for å kjøpe landbrukseieendom,

og saken måtte derfor opp i kommunens landbruksutvalg.

Hvordan konsesjonsbehandlingen endte, er ikke tema her. Men faktum er at vedkommende som ville kjøpe skogbiten, også har markert seg som en uredde kritiker av Forsvaret. Særlig når det forekommer varslingspliktig aktivitet som ikke er varslet, øving i områder der det ikke skal øves, rydding av kantsoner i strid med vannressursloven, osv.

Forsvaret fant ut at de ikke ville ha slik virksomhet som mannen planla i nærheten av sine anlegg. For å gjøre dette klart overfor kommunen, ble det skrevet et brev der det ble pekt på at han har klaget på Forsvaret. Brevet er offentlig og kan lastes ned fra kommunens hjemmesider. Der kan vi lese:

«**SOM EN** del av Forsvarets miljøstyrings-system (...) fører vi oversikt over inntak klager på Forsvarets aktivitet lokalt. En gjennomgang (...) viser at andelen klager fra X utgjør mellom 67% og 10% av alle mottatte klager per år med et snitt på 28,7%. Det er ikke registrert klager fra andre beboere i hans grend, og klager fra X utgjør dermed 100% av klager fra dette området. Vi slutter av dette at [X] er svært utsatt for støy fra Forsvarets aktivitet lokalt.» For å diskreditere konsesjonssøkeren en gang for alle, understreker Forsvaret at slik virksomhet som han planlegger spesielt ikke bør tillates når søkeren er «en person som allerede er vurdert som svært støutsatt med en stor andel av henvendelser og klager på støy.»

Jeg vet ikke om de andre i grenda er mindre følsomme for støy, men jeg har mine tvil. Det jeg derimot kan si med sikkerhet, er at når han som ville drive med tradisjonell skogsdrift

klager mer enn de fleste i kommunen, er det ikke fordi han er mer sensibel, men fordi han tør. Ikke at andre er feige, men akkurat de vanskelighetene og belastningene jeg har skrevet om, gjør det til en tung oppgave for mange å heve sin kritiske røst.

I DENNE saken har Forsvaret vist dette klarere enn jeg kunne gjort. Når et lovlig samfunns- og miljøengasjement resulterer i slik omtale, er det ikke rart at de fleste forholder seg tause. Forsvaret skriver egentlig at det bare er overfølsomme kranglefanter som klager, og forsøker som straff å stikke kjepper i hjula for ny miljøvennlig virksomhet. Forsvarets innsats i denne saken er en pedagogisk leksjon i hvordan maktutøvelse foregår i vårt tilsynelatende åpne samfunn, og hvordan dette ikke minst gjør det tungt å drive med naturvernarbeid lokalt.

” Det kan være en personlig belastning å stå opp mot mektige konstellasjoner av næringsinteresser og politikere, slik en ofte må.

DU FINNER INFORMASJON OM PRODUKTENE VÅRE NOS EKSKLUSIVE SPESIALISTFORHANDLERE OG PÅ WWW.SWAROVSKIOPTIK.COM

Z6i 1-6x24 HASTIGHETEN ER MÅLET

I det fjerne hører du lydene av et stort dyr som baner seg vei gjennom krattskogen, og det kommer rett imot deg ... Som jeger har du to utfordringer. Du må ta en avgjørelse i løpet av et hundredels sekund, og deretter avfyre et sikkert skudd. Kikkertsiktet Z6i sørger for at du har det beste utsynet for denne utfordringen. Det enestående synsfeltet gir deg overblikket du trenger, mens forstørrelsen på 6x gjør at du kan avfyre et treffsikkert skudd. Z6i 1-6x24 – førstevalget for bevegelsesjakt. SWAROVSKI OPTIK avgjør øyeblikket.

SEE THE UNSEEN
WWW.SWAROVSKIOPTIK.COM

SWAROVSKI
OPTIK